POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI — POSAMEZNA ŠTEVILKA 1 DINAR

Štev. 3. V Ljubljani, dne 25. marca 1935 Leto V.

DELO

Izhaja enkrat mesečno.
Naročnina: 6 Din polletno.
Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Miklošičeva 22/II.

NARODNA STROKOVNA ZVEZA V LJUBLJANI

vljudno vabi na

KONGRES NARODNEGA DELAVSTVA

ki se bo vršil

pod pokroviteljstvom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje

g. dr. Draga Marušiča

v dneh 6. in 7. aprila 1935 v Celju.

SPORED:

V soboto, dne 6. aprila 1935:
popoldne ob 16. uri **Delegatski zbor NSZ v Narodnem domu**
zvečer ob 20. uri **Pozdravni večer** v veliki dvorani Narodnega doma.

V nedeljo, dne 7. aprila 1935:
zjutraj ob 7. uri sprejem gostov na kolodvoru
dopoldne ob 9. uri v veliki dvorani Narodnega doma

manifestacijsko zborovanje

z dnevnim redom:

1. Otvoritev.
2. Pozdravi gostov.
3. **Kako se nam godi in kakšne so naše zahteve.**
   Referent: predsednik NSZ tov. Rudolf Juvan.
4. **Resolucije in zaključek.**

Dopoldne ob ½ 12. uri **povorka** po mestu s stikom pred mestno hišo, kjer pozdravi goste mestni župan;
popoldne ob 15. uri **prijateljski sestanek** v vseh prostorih Narodnega doma.

Pri vseh prireditvah sodelujejo godbe in pevski zbori.

Izvrševalni odbor NSZ vabi nacionalno javnost, da se udeleži te manifestacije narodnega delavstva v kar največjem številu in pokaže s tem svoje simpatije do našega delavstva.

Izvrševalni odbor NSZ v Ljubljani.

Naš kongres

Dne 6. in 7. aprila ima NSZ v Celju svoj kongres. V soboto je zbor delegatov, v nedeljo pa veliki zbor in manifestacija. Zbor delegatov je vsakoletni občni zbor, na katerem bo sedanja uprava polagala račune svojega dela, izvoljeno bo novo vodstvo z direktivami za bodoče poslovno leto. Najvidnejši predstavniki našega pokreta bodo spregovorili tehtne besede, kako očuvati naše delavstvo in kako priliti novega navdušenja pokretu NSZ.

Veliko manifestacijsko zborovanje, ki bo v nedeljo dopoldne v celjskem Narodnem domu, bo revija naših zvestih čet, bo manifestacija za delavske pravice in obenem protest proti vedno večjim krivicam, ki se godijo našemu delavstvu. Naše delavstvo bo izpregovorilo jasno in odločno, kaj hoče. Dvignili bomo ponovno glas za svoje pravice. To bo velik praznik dela. Samo trenutek bomo pozabili na vsakdanje skrbi, zagrljeni v bratskem objemu nepregledne delavske množice bratov in sester, ki enako čutijo, trpijo in se borijo za obstanek. Stopili bomo na ulice starodavnega Celja in v četverostopih s težkimi in odločnimi koraki oznanjali svetu, da smo tu in da se preko nas in naših upravičenih zahtev ne more iti.

In vprašali bodo oni, ki delavca poznajo samo po delavni obleki, po črni žuljavi roki, po sajastih licih, kaj hočete? Takrat bomo odgovorili, hočemo pravico, hočemo kruha, zahtevamo dela, ker do dela imamo pravico in ne samo dolžnost. Dejali bomo, da preveč ljubimo ta trpinčeni jugoslovenski delavni narod, da bi gledali, kako v brezdelju in revščini gine, kako umira gladu uboga deca in kako drugi žive v blagostanju in sreči. Življenje, delo, zdravje in srečo zahtevamo tudi zase. Enakost, bratstvo in ljubezen naj zavlada med nami, ki smo bratje in sestre ene krvi. Četudi vemo, da imamo dolžnost do dela, pa nam to delo ni trpljenje in kazen, to delo nam lajša življenje, toda le, če so sadovi dela pravično in enakomerno razdeljeni. Dobro poznamo razliko med delom in suženjstvom.

Imamo pravico do dela. To je osnovna in temeljna pravica, katero sme in more uveljaviti vsakdo, ker to pravico mu daje njegova pravica do življenja. Kdor odreka pravico do dela, odreka pravico do življenja. Človek mora delati in družba je dolžna, da delo ustvarja in da vsakemu delovno priliko.

Toda poglejmo nekoliko naokrog! Na tisoče je pridnih zdravih, delovnih rok, ki bi rade delale, ki bi rade ustvarjale dobrine človeštva. V brezdelju trpijo največje muke, poleg tega pa so vrženi v bedo in pomanjkanje. Zato upravičeno zahtevamo: Mi hočemo intenzivnega dela in zahtevamo zaščite dela. Mi ne hrepenimo po brezdelju, hočemo ustvarjanja. Mi se zavedamo, da je delo naša gospodarska in nacionalna rešitev. Toda mi zahtevamo za delo tudi pošteno plačilo in odklanjamo miloščino.

V znaku »krize« pa se nahaja danes celokupno naše delavstvo. Redukcije so stalno na dnevnem redu. Plače se znižujejo z dneva v dan in že zdavnaj ne odgovarjajo več skromni potrebi delavca. Zato tudi ono delavstvo, ki je še zaposleno, živi v pomanjkanju in revščini. Ponekod so plače tako nizke, da je to sramota, katere naše delavstvo še ni doživelo.

Da ne govorimo o zdravstvenih, higijenskih in splošnih socialnih pogojih v naših podjetjih. Vsi ti pogoji so v veliki meri nezadovoljivi in je zdravje našega delavstva vsled tega resno ogroženo. Posledica tega je tuberkuloza. Tem nedostatkom se pridružuje posebno v mestih stanovanjska beda. Delavci so primorani prebivati in prenočevati stisnjeni v majhnih prostorih. Stanovanja so tako draga, da jih delavstvo pri svojih skromnih plačah ne zmore. Številke, ki jih navajajo v tem pogledu statistike, so naravnost strašne.

Važen činitelj v socialnih vprašanjih delavstva je delovna doba. Osemurnik je sicer predviden po zakonu o zaščiti delavcev. Zakonski predpisi določajo sicer nekaj izjem, toda praksa pa je izjeme že razširila. Slab normalni zaslužek je dostikrat vzrok prekoračenja delovne dobe. Še vedno pa je tudi pereče vprašanje zaposlenja mladoletnih delavcev in žensk ter zlorabe vajencev. Zato je dolžnost strokovnih organizacij, da tudi te najšibkejše zavarujejo pred izkoriščanjem.

Med najvažnejše naloge strokovnih organizacij spadajo brez dvoma delavske mezde. Nazadovanje delavskih plač je občutno. Toda bilo bi še mnogo hujše, da nismo vodili stalne borbe za delavske plače. Posebno velik padec delavskih plač je bil v onih podjetjih, kjer delavstvo ni organizirano. Nasprotno pa v podjetjih, kjer so organizacije pozitivne, so se uveljavile kolektivne pogodbe, ki predvidevajo tudi delavske mezde. To zopet dokazuje, kako velikega pomena za delavstvo je njih strokovna organizacija.

Minister dr. Drago Marušič,
pokrovitelj kongresa narodnega delavstva

Socialna sestava našega naroda nam pravi, da smo narod malih ljudi. Smo bedni narod in zato so naša socialna vprašanja predvsem tudi narodna vprašanja. Klofač pravi: »Ni narodnosti brez socializma, in ni socializma brez narodnosti.« Zato vse naše delo bazira na narodno socialni podlagi. Vse velike države okoli nas so narodne, zato je tembolj potrebno, da mi kot mali delovni narod poudarjamo svoje narodno stališče. Škoduje narodu in državi oni, ki je narodno brezbrižen ali celo anacionalen. Zato vodimo borbo za naše narodne pravice, ker s tem vršimo tudi borbo za naše socialne pravice. Hočemo, da smo enakovredni in

Rudolf Juvan,
predsednik Narodne strokovne zveze

enakopravni z drugimi narodi. Narodnost in socializem sta tako močna, da vodita vse naše javno življenje. Narodnost in socializem preobrazujeta javno in zasebno življenje. Naša borba gre za tem, da je v tej človeški družbi človek človeku enakovreden in enakopraven in da nihče ne sme in nima pravice koga izkoriščati.

O vseh teh socialnih potrebah in zahtevah delavstva bo razpravljal letošnji kongres NSZ. Letošnji kongres pa naj tudi ponovno pokaže, da je nacionalno delavstvo organiziran faktor, preko katerega se ne more in ne sme iti. Na tisoče nas je organiziranih v NSZ in vsi ti tisoči so po veliki večini že preizkušeni borci za narodne in socialne pravice, ki se v polni meri zavedajo svoje naloge in dolžnosti do svojih sotrpinov in do celokupnega trpečega naroda. V tem znamenju bomo svoje delo nadaljevali. Z delom do zmage!

Na kongres NSZ v Celju bo peljal poseben vlak

Na odredbo direkcije državnih železnic bo vozil v nedeljo 7. t. m. poseben izletniški vlak na progi Jesenice—Celje. Izletniški vlak bo odpeljal ob 4.30 z Jesenic in se bo ustavil na naslednjih postajah: Javornik ob 4.35, Žirovnica ob 4.43, Lece-Bled ob 4.50, Radovljica ob 4.55, Kranj ob 5.18, Škofja Loka ob 5.30, Medvode ob 5.40, Ljubljana ob 6.03, Litija ob 6.40, Zagorje ob 7.00, Trbovlje ob 7.07, Hrastnik ob 7.15, Zidani most ob 7.31 in prihod v Celje ob 8. uri.

Vsi izletniki, ki potujejo s tem vlakom, morajo kupiti na odhodni postaji železniško izkaznico in celo vozovnico, ki bo veljala za brezplačen povratek domov. Vsi udeleženci za kongres NSZ v Celju naj potujejo s tem posebnim vlakom.

Češkoslovaški gosti na našem kongresu

Glavni odbor Československe obce dělnicke iz Prage nam je sporočil, da pošlje na naš kongres v Celje tri svoje delegate, in sicer br. senatorja in podpredsednika ČOD Rudolfa Páneka, tajnika in blagajnika br. Otakarja Konetopskega in odbornika Antonina Kalendo. Delegati bratske ČOD prispejo v Celje v soboto 6. aprila z brzovlakom ob 15.16 uri. Na kolodvoru jih sprejmejo zastopniki našega Izvrševalnega odbora in kongresnega odbora v Celju.

Drage goste prav iskreno in bratsko pozdravljamo.

Tovariške organizacije na našem kongresu

Opći radnički savez Jugoslavije iz Zagreba pošlje na naš kongres znanega delavskega voditelja, predsednika SUZOR-ja in predsednika ORS-a, tovariša Vilima Haramino. Pridejo pa na kongres tudi zastopniki Jugoslovenskih nacionalnih radničkih sindikatov iz Beograda, Zagreba, Niša, Sarajeva in drugih krajev. Iz Niša pride večja delegacija pod vodstvom predsednika Dragutina Počekovića.

Tudi te drage goste prav tovariško pozdravljamo.

Važno opozorilo

Opozarjamo vse udeležence manifestacijskega zborovanja, ki se bo vršilo o priliki kongresa NSZ v Celju v nedeljo 7. aprila ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma, da bo začetek zborovanja točno ob napovedani uri zaradi prenosa po radiu. Vsi udeleženci naj bodo pred 9. uro v dvorani. Tovariše, ki imajo radijske aparate, opozarjamo na prenos našega zborovanja po radiu.

Navodila udeležencem kongresa

Vse predpriprave za letošnji kongres, ki se bo vršil 6. in 7. aprila v Celju, so pred zaključkom. Kongresni odbor v Celju s svojimi odseki je uredil vse po-

trebno, da bo vsem udeležencem bivanje za časa kongresa v Celju kar najprijetneje. Da bodo vsi udeleženci zadovoljni in da bo vsa prireditev potekla v najlepšem redu, prosimo vse udeležence, da se natančno držijo vseh naših navodil, ki jih tukaj podajamo.

VOŽNJA IN VOZNE OLAJŠAVE

Ministrstvo prometa nam je dovolilo **polovično voznino,** ki velja za vse proge in vlake razen ekspresnih, in sicer velja ta vozna olajšava od 3. do 10. aprila. Vsak udeleženec kupi na odhodni postaji železniško izkaznico in cel vozni listek do Celja. V Celju ne sme oddati voznega listka pri izhodu, ker mu bo veljal za brezplačen povratek. Železniško izkaznico mora pustiti žigosati pri kongresnem odboru v Narodnem domu. Opozarjamo, da brez potrdila kongresnega odbora na železniški izkaznici nima vozni listek veljave za brezplačen povratek. Zato žigosajte železniške izkaznice, da ne boste imeli neprilik.

Vsak udeleženec odpotuj iz svojega kraja tako, da bo najpozneje ob pol 9. uri dopoldne v Celju. To velja za one, ki potujejo na manifestacijsko zborovanje v nedeljo 7. aprila. Vsi naj odpotujejo s prvim jutranjim vlakom.

Delegati za delegatski zbor in oni, ki nimajo v nedeljo zjutraj zveze za Celje, naj odpotujejo tako, da bodo v soboto 6. aprila najpozneje do 16. ure v Celju.

SPREJEM V CELJU

V Celju se zbirajo vsi udeleženci takoj po prihodu vlaka pred kolodvorom, in sicer po navodilih rediteljev. Posamezne skupine naj se držijo skupaj in čakajo navodil skupinovodje. Po prihodu zadnjega vlaka, ki pride ob 7.34 uri iz Ljubljane, gredo vsi udeleženci z godbo do Narodnega doma, kjer bo razhod. Razhod naj udeleženci porabijo za okrepčilo, in sicer v okrepčevalnicah, ki bodo pripravljene v zgornjih prostorih Narodnega doma.

MANIFESTACIJSKO ZBOROVANJE

Manifestacijsko zborovanje se bo vršilo točno ob 9. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Udeleženci naj bodo pred 9. uro v dvorani. Ženske naj zasedejo balkone. Vsi udeleženci naj ostanejo v dvorani do konca zborovanja. Ni lepo, če se kongresno zborovanje moti z odhajanjem iz dvorane in prihajanjem v dvorano. Skupinovodje naj skrbijo, da bodo vsi udeleženci njegove skupine pravočasno v dvorani. V dvorani naj vlada za časa zborovanja mir in red.

POVORKA

Po končanem zborovanju naj se vsi udeleženci takoj napotijo pred Narodni dom, kjer se bo formirala povorka. Korakalo se bo v štiristopih. Skupinovodje naj svoje skupine takoj uvrstijo v povorko. Vse udeležence prosimo, da upoštevajo navodila rediteljev. Vsi udeleženci morajo v povorko. Izjem ne sme biti. Skupinovodje naj strogo pazijo, da bodo vsi člani skupine v povorki.

Povorka bo šla po naslednjem redu: godba, prapori, vodstvo z gosti, članstvo. Izpred Narodnega doma bo krenila povorka po Gosposki ulici, čez Glavni trg, po Kralja Petra ulici, Mariborski ulici, Aškerčevi ulici do kolodvora, od tu po Aleksandrovi in Prešernovi ulici pred mestno hišo, kjer bo stik in pozdrav mestnega župana. Po pozdravu in odsviranju himne bo razhod.

KONGRESNI ZNAKI

Izvrševalni odbor je izdal posebne kongresne znake, ki se bodo dobili v vlakih in v Celju. Cena znaku je 5 dinarjev in velja znak kot vstopnica na vse prireditve. S kongresnim znakom bo prost vstop na pozdravni večer v soboto zvečer in prijateljski sestanek v nedeljo popoldne.

POZDRAVNI VEČER

Celjska podružnica priredi na čast gostom in delegatom v soboto 6. aprila zvečer ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma pozdravni večer. Na večeru sodeluje priznani slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane in tamburaši Zveze kmečkih fantov in deklet iz Soštanja. Vsi udeleženci, ki bodo že v soboto zvečer v Celju, naj se sigurno udeležijo tega večera. S kongresnim znakom je vstop prost.

PRIJATELJSKI SESTANEK

V nedeljo popoldne ob 15. uri priredi celjska podružnica v vseh prostorih Narodnega doma prijateljski sestanek. Na tem sestanku sodelujejo ravno tako Slovenski vokalni kvintet in godbe. Za prijetno zabavo na tem sestanku bo poskrbljeno. Postrežbo ima v lastni režiji celjska podružnica in bodo cene prav zmerne ter vsakomur dostopne. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne svrhe in v kritje kongresnih stroškov. S kongresnim znakom vstop prost. Dolžnost vseh udeležencev je, da se udeležijo popoldanskega prijateljskega sestanka in se v družbi tovarišev po resnem delu tudi nekoliko pozabavajo.

OBEDI

Prehranjevalni odsek celjske podružnice je pripravil naročene obede po znižani ceni. Obedi bodo obilni po ceni 8 in 10 Din. Skupinovodje naj se takoj ob prihodu zglasijo v kongresni pisarni, ki bo v Narodnem domu in tam dobijo navodilo zaradi obedov. Vsakdo naj obeduje v odkazani gostilni. Znižano ceno pri obedih bodo imeli le udeleženci s kongresnim znakom. Znake nosite vidno. Naročila za obede sprejema kongresna pisarna tudi na dan kongresa v nedeljo do 10. ure dopoldne.

VEČERJE

Za delegate in udeležence, ki pridejo v Celje že v soboto zvečer, bodo pripravljene večerje v restavraciji Narodnega doma. Vsi delegati in oni, ki bodo že v soboto v Celju, naj skupno večerjajo v Narodnem domu in se takoj po večerji podajo v veliko dvorano na pozdravni večer.

PRENOČIŠČA

Stanovanjski odsek celjske podružnice je rezerviral za vse prijavljene delegate in druge udeležence prenočišča v raznih celjskih hotelih. Delegati in ostali udeleženci, ki so prijavili udeležbo že v soboto in si rezervirali postelje, naj se takoj ob prihodu zglasijo v kongresni pisarni, kjer bodo dobili nakazilo za prenočišče. Cena postelji bo 10 dinarjev. Prenočišče plača vsak udeleženec v hotelu takoj ob prijavi. Tudi oni, ki niso rezervirali prenočišča, naj se zglasijo v kongresni pisarni, kjer dobe informacije zaradi prenočišča.

KONGRESNA PISARNA

Kongresni odbor celjske podružnice bo posloval v posebni kongresni pisarni, ki se bo nahajala v Narodnem domu. Ta kongresna pisarna bo poslovala oba kongresna dneva. V njej se bodo žigosale železniške izkaznice in dobile vse potrebne informacije. Udeleženci naj se za vse informacije poslužujejo kongresne pisarne.

OGLEDOVANJE MESTA

V nedeljo bodo po obedu udeležecem na razpolago vodniki, ki jim bodo razkazali znamenitosti Celja. Skupinovodje naj se zaradi ogleda mesta pogovorijo v kongresni pisarni. Ogledovanje mesta naj se uredi tako, da bodo udeleženci vsaj do 3. ure v Narodnem domu na prijateljskem sestanku.

ODHOD IZ CELJA

Udeleženci naj odpotujejo iz Celja s zadnjim nedeljskim vlakom. Odhodi vlakov bodo pravočasno glasno naznanjeni v dvorani in vseh prostorih Narodnega doma in se ni bati, da bi kdo zamudil vlak. Informacije o odhodih vlakov se bodo dobile v kongresni pisarni. Skupine naj se dogovorijo zaradi skupnega povratka domov.

ZADNJE NAVODILO

Vsak udeleženec naj skrbi, da bo pravočasno na odhodni postaji in da si bo preskrbel železniško izkaznico. To si udeleženci preskrbijo lahko že dan prej, da ne bo treba zadnji dan na to misliti. Vsi člani NSZ naj pridejo na kongres z društvenim znakom. Vsi udeleženci pa naj si že med potjo ali najpozneje v Celju kupijo kongresni znak in ga ves čas nosijo na vidnem mestu. Udeleženci naj vzamejo to številko »Dela« s seboj, ker imajo v njej vsa navodila. Vse udeležence pa vljudno prosimo, naj se tako na vožnji, kakor tudi v Celju vedejo dostojno in disciplinirano, da tako pokažemo svojo delavsko disciplino. In še zadnja beseda: vsak udeleženec pripelji s seboj svoje sorodnike in prijatelje, da nas bo v Celju čim več.

POZIV KOLESARJEM

Nekatere podružnice so nam javile, da se bo udeležilo večje število članstva našega kongresa s kolesi. Pozivamo vse člane, ki imajo kolesa, posebno one iz okolice Celja, naj se udeležijo kongresa s kolesi in naj kolesa okrase. Kolesarji bodo šli v povorki pred godbo in bodo dobili navodila v Celju. Njih zbirališče je ob 11.15 uri pred Narodnim domom.

OPOZORILO DELEGATOM!

Vsi po podružnicah in društvih določeni delegati za delegatski zbor, ki se bo vršil 6. aprila v Celju, morajo odpotovati iz svojih krajev tako, da bodo najpozneje v soboto ob 16. uri popoldne v Celju. Ob prihodu naj se javijo v kongresni pisarni, kjer dobe vsa potrebna pojasnila zaradi večerje in prenočišča.

VABILO

na

delegatsko zborovanje

Narodne strokovne zveze

ki se bo vršilo v soboto, dne 6. aprila ob 16. uri

v dvorani Narodnega doma v Celju

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in naznanila predsedstva.
2. Poročilo verifikacijskega odseka.
3. Poročilo centralnega tajnika.
4. Poročilo centralnega blagajnika.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Volitve: a) Izvrševalnega odbora,
   b) upravnega odbora in
   c) nadzorstva.
7. Sprememba pravil in organizacijskega reda.
8. Predlogi: a) upravnega odbora, b) razni.
9. Slučajnosti in zaključek.

Pri vstopu v dvorano je oddati legitimacijo, ki mora biti opremljena z organizacijsko štampiljko in podpisi predsednika in tajnika. Brez legitimacije vstop v dvorano ne bo dovoljen.

V Ljubljani, dne 20. marca 1935.

Izvrševalni odbor:

NARODNE STROKOVNE ZVEZE

VLADIMIR KRAVOS l. r. tajnik **RUDOLF JUVAN** l. r. predsednik

---

Volitve v Narodno skupščino

Dne 5. maja bodo jugoslovanski državljani zopet poklicani, da gredo na volišče in izvolijo svoje zastopnike v narodno skupščino. Za štiriletno funkcijsko dobo naše narodne skupščine bomo izvolili svoje narodne poslance. Takoj po razpustu narodne skupščine je zavladalo veliko zanimanje in povsod se je razpravljalo in govorilo samo o tem, kakšna naj bo nova skupščina in kakšni naj bodo novi poslanci, v katere naj bi imelo ljudstvo zaupanje. Širokih ljudskih množic se je polastilo neko nervozno razpoloženje in v pričakovanju, da dobimo nekaj boljšega, so se imenovali razni kandidati, katerih število je bilo ponekod tako veliko, da bi lahko že vsaka občina imela po več svojih kandidatov. Razne skupine so se tako pojavile s svojimi predstavniki, prišle so pa do izraza tudi razne rodbinske in osebne veličine. Pričelo se je licitiranje kandidatov na debelo. Veliko je poklicanih, pa malo bo izvoljenih.

V tem velikem metežu in v vedno večjem apetitu po poslanskih mandatih pa bi se kmalu pozabilo na glavne stvari, ki morajo priti pri teh volitvah v poštev. Skoro bi se prezrlo glavno načelo, da morajo priti v narodno skupščino možje, ki nam morajo jamčiti, da bodo vodili politiko, ki je začrtana v volilnem proglasu nosilca liste ministrskega predsednika Jevtića, možje, ki bodo v novi skupščini tvorili homogeno celoto in zasigurali linijo novi državni politiki. Koketiranje, pogajanja in politične kupčije z zastopniki raznih skupin prav gotovo še niso nikaka garancija za ono homogeno celoto, ki je potrebna za ono politično linijo, brez katere ni izgleda, da se bodo naše dosedaj tako razdrapane politične razmere izboljšale. Bodoča narodna skupščina mora biti izraz volje večine našega naroda, mora pa biti tudi garancija, da se ne povrnemo nikoli več v one žalostne čase političnih špekulacij, ki so toliko škodovale ugledu našega naroda in države.

»Politično« politiko je treba nekoliko depolitizirati, na njeno mesto pa postaviti politiko stvarnega gospodarskega in socialnega dela, ker le od take politike more ljudstvo pričakovati večjih koristi. Predvsem pa je potrebno, da bomo imeli v narodni skupščini zastopnike vseh poklicev in stanov. Poleg priznanih gospodarskih in kulturnih delavcev morajo biti zastopani kmetje in tudi drugi stanovi. Nikakor bi se pa ne smelo zgoditi, kar se je že tolikokrat zgodilo, da bi delavci, ki so važen faktor v javnem življenju, ostali brez svojega zastopstva. Nacionalni delavci smo tako po številu, kakor po svoji zavednosti dovolj jasno dokazali, da smo pozitiven element in da zato tudi povsem upravičeno zahtevamo, da dobimo toliko mandatov, kolikor jih našemu številu pripada. Toda, kakor vedno, izgleda, da tudi sedaj ne bo prostora za sigurne delavske kandidature. Tudi se pojavlja mnenje, da je za delavstvo že dovolj preskrbljeno s tem, da kandidira gosp. dr. Živko Topalović kot »delavski kandidat«. Ta gospod Topalović baje tudi uživa zaupanje in podporo gotovih krogov in ima dobre rodbinske zveze v Beogradu. Ti gotovi krogi potemtakem niti ne poznajo razlike med marksizmom in nacionalizmom in niti ne vedo, da velika večina delavstva v naši državi odločno odklanja marksizem, ki je za narod in delavstvo škodljiv. Delavstvo hoče nacionalno in socialno politiko, zato odklanja marksizem kot tak in s tem tudi vse kandidature, ki se pojavljajo na Topalovićevi listi.

Pojavljajo se tudi druge liste, t. j. lista narodne stranke g. Hodžere, lista g. Ljotića, lista g. Mačka, toda s kakimi izgledi, bo pokazal 5. maj. Vse liste, razen g. Jevtića, imajo velike težkoče s sestavo kandidatne liste, kako velike težkoče pa bodo šele imeli, ko bodo iskali volilne glasove.

Člani NSZ gremo složno za listo g. Jevtića. Upravni odbor pomnožen z delegati NSZ je tako soglasno sklenil. Mi bomo storili polno svojo volilno dolžnost, zato pričakujemo, da bodo to storili tudi drugi. Narodni delavci bomo tudi pri teh volitvah pokazali, da smo disciplinirana armada, ki jim je vedno pri srcu dobrobit države in sreča delovnega ljudstva.

Ni bilo 20 golih radovednežev

G. dr. Topalović kot nosilec državne marksistične liste je imel na praznik sv. Jožefa svoj prvi volilni shod v Unionu v Ljubljani. »Delavska politika« pravi v svojem poročilu o tem shodu, da je bila največja dvorana v Ljubljani nabito polna in da ni bilo na tem shodu niti 20 golih radovednežev, temveč vsi od prvega do zadnjega sami pravi patentirani marksisti. Sodrug poročevalec »Delavske politike« je pač slab poznavalec ljubljanskih dvoran in tudi presneto slabo pozna gole in negole radovedneže. Dvorana na Taboru je namreč za eno četrtino večja od unionske in ko je imela NSZ v tej res največji nabito polni dvorani svoj kongres, takrat je bilo po mnenju marksistov na Taboru samo par sto narodnih, med tem, ko je bilo sedaj v Unionu kar preko štiri tisoč marksistov. Da pa ni bilo na marksističnem shodu 20 golih radovednežev pa prav radi verjamemo, ker če bi bil na shodu samo en gol radovednež, bi ga policija prav gotovo iztirala iz dvorane. V resnici pa je bilo na tem shodu nad dve tretjini oblečenih radovednežev, katere so očividci videli na lastne oči, med tem ko golega v resnici ni bilo niti enega.

Zahtevajte vedno in povsod „Delo“!

Računski zaključek OUZD

OUZD v Ljubljani je zaključil leto 1934. s predhodnim presežkom Din 1,001 milj. (v letu 1933. Din 3,507 milj.). Računski zaključek se nanaša zgolj na bolniško zavarovanje (brez nezgodnega zavarovanja in poslovanja z delavsko zbornico in borzo dela). Z ozirom na določila statuta se poslovni rezultati spremenijo, ko Osrednji urad določi višino povračila, ki ga prispeva nezgodno zavarovanje upravnim stroškom bolniškega zavarovanja in ko določi ustrezni del, ki odpade na OUZD za pokritje morebitnih primanjkljajev pri ostalih krajevnih organih Osrednjega urada. Določitev višine povračila in drugih deležev je odvisna od poslovanja obeh panog zavarovanja, t. j. od bolniškega in nezgodnega zavarovanja.

Poslovni uspeh v letu 1934. je nasproti onemu v letu 1933. precej neugodnejši. Temu so vzrok slabe gospodarske prilike ter v zvezi s tem poslabšanje življenjske stopnje in zdravstvenega stanja zavarovancev.

Za ocenitev poslovanja bolniškega zavarovanja so važni ti-le momenti:

Porast zavarovancev od 75.564 v letu 1933. na 79.010 v letu 1934. je pripisovati več ali manj zasilni zaposlitvi in ne pomeni poživitve delavnosti v pravem smislu. Vendar je ta porast zvišal dohodke bolniškega zavarovanja za Din 1,740 milj. Nasprotno pa je bolniško zavarovanje izgubilo Din 0,606 milj. zaradi padca zavarovane mezde, ki je znašala v letu 1933. na dan Din 23.23, v letu 1934. pa Din 22.63. Tako je prišlo od višjega števila zavarovancev samo Din 1,134 milj. v korist bolniškega zavarovanja. Na drugi strani pa so neugodnejše zdravstvene razmere povzročile znatno višje izdatke. Poslabšane življenjske razmere zmanjšujejo odpornost proti obolenjem in tudi zaposlitev zaslužka potrebnih ljudi pri delu, kateremu telesno niso dorasli, zvišuje stanje bolnikov iz leta v leto. Med tem, ko je znašal povprečni stalež bolnikov v letu 1933. le 2.39 %, jih izkazuje leto 1934. 2.71 %. Ta višji stalež pomeni za Din 1,700 milj. več izdatkov samo iz naslova hranarine, t. j. toliko, kolikor znašajo dohodki vsled višjega stanja zavarovancev. Za cca Din 0,300 milj. se iz istega razloga povišajo ostale dajatve in storitve. Tudi podaljšana podporna doba od 26 na 52 tednov je stalež bolnikov nekoliko zvišala.

Poslovni uspeh v izmeri, kakor ga izkazuje zaključek za leto 1934. predstavlja nekak minimalni prebitek, ki je za varnost finančnega ravnovesja vsaj v taki višini potreben. Ne sme se prezreti, da so običajno zadnji meseci v letu v zdravstvenem oziru najneugodnejši. Pojavijo se epidemična obolenja; tudi če traja tako stanje le nekaj tednov, pomeni pri presežku 2 ½ % resno nevarnost za aktivnost še bolj pa za likvidnost. Tudi s stališča današnjega gospodarskega položaja je ta presežek zelo skromen, ker se mora vpoštevati, da bo od zavarovalnih prispevkov odpisati še prav znatne vsote kot neizterljive.

Dohodki bolniškega zavarovanja znašajo 40,278 milj. (39 milj. 1933). Na prispevke odpade 39,314 milj. (38,180 milj. 1933), na povračila 0,328 milj. (0,289 milj.), na dohodke lastnih kopališč v Ljubljani 0,068 milj. (0,224 milj.), na dohodke lastnih kopališč v Mariboru 0,154 milj. (0,287 milj.), na obresti 0,399 milj., na tečajni dobiček 0,005 milj., na globe 0,007 milj.

Izdatki bolniškega zavarovanja so znašali 39,276 milj. (35,530 milj.). Na hranarino odpade 10,885 milj. ali 27.03 % (9,186 milj. — 23.53 %), na porodniške dajatve 2,195 milj. ali 5.44% (2,076 milj. — 5.33 %), na pogrebnine 0,298 milj. ali 0.74 % (0,292 milj. — 0.75 %), na stroške za zdravnike 4,375 milj. ali 10.86 % (4,113 milj. — 10.54 %), na stroške za zdravila in zdravilne pripomočke člani in svojci skupaj 3,610 milj. ali 8.97 % (3,019 milj. — 7.73 %), na oskrbne stroške v bolnišnicah člani in svojci 5,035 milj. ali 12.51 % (5,025 milj. — 12.87 %), na stroške v kopališčih in zdraviliščih 3,039 milj. ali 7.55% (2.452 milj. — 6.28 %), na stroške zobnega lečenja 0,783 milj. ali 1.94 % (0,689 milj. — 1.77 %), na stroške vzdrževanja ambulatorijev 1,151 milj. ali 2.86 % (1,150 milj. — 2.95 %), na upravne stroške 6,592 milj. ali 16.37 % (6,347 milj. — 16.26 %), na stroške samouprave 0,071 milj. ali 0.18 % (0,063 milj. — 0.16 %), na stroške laične kontrole bolnikov 0,677 milj. ali 1.68 % (0,649 milj. — 1.66 %), na odpise 0,252 milj. ali 0.63 % (0,414 milj. — 1.06%), na obresti 0,263 milj. ali 0.65 %, na stroške vzdrževanja vozil 0,040 milj. ali 0.10 % (0,042 milj. — 0.11 %), na vzdrževanje nepremičnin (zemljišče na otoku Rabu) 0,002 milj. ali 0.01 %. Predhodni poslovni presežek znaša 1,001 milj. ali 2.48 % (3.507 milj. — 8.98 %).

Pri povprečnem številu zavarovancev 79.010 (75.564) odpade na člana in leto od skupnih dohodkov Din 509.78 (516.62), od skupnih izdatkov pa Din 497.11 (470.21), od predhodnega presežka odpade Din 12.67 (46.41). Od glavnih izdatkov bolniškega zavarovanja odpade na člane in leto, in sicer hranarine Din 137.77 — 27.03 % (121.56 — 23.53 %), stroškov za zdravila Din 45.69 — 8.79 % (39.96 — 7.73 %), stroškov za zdravnike Din 55.38 — 10.86 % (54.43 — 10.54 %), oskrbnih stroškov v bolnišnicah Din 63.74 — 12.51 % (66.51 — 12.87 %), stroškov za kopališča Din 38.47 — 7.55 % (32.45 — 6.28 %), stroškov za lečenje zobovja Din 9.91 — 1.94 % (9.13 — 1.77 %), strošov za ambulatorije Din 14.58 — 2.86% (15.22 — 2.95 %).

Na dajatvah je bolniško zavarovanje izplačila Din 31,376 milj. ali 77.90 % (28,006 milj. — 71.75 %).

Imovinsko stanje z dnem 31. dec. 1934 izkazuje Din 29,620 milj. aktiv, pasiv pa Din 28,619 milj. Denarnih sredstev je izkazanih Din 2,208 milj., med temi naložb Din 1,750 milj., od teh je Din 0,746 milj. pod zaporo. Vrednostni papirji so izkazani z Din 0,134 milj., premični inventar z Din 2,583 milj., nepremičnine pa z Din 0,091 milj. Zaostanki — neporavnani prispevki znašajo Din 16,922 milj. ali 31.58 % od predpisa (15,765 — 30.37 %). Na regresih, obrestih in izterjevalnih stroških dolgujejo delodajalci Din 0,914 milj., razni dolžniki pa Din 0,938 milj. Zaloga tiskovin in materiala je izkazana z Din 0,348 milj., kurzna razlika iz leta 1931. pa z Din 0,010 milj. Stanje depozitov je izkazano z Din 2,154 milj. Dubioza (neizterljivi prispevki) so izkazana z Din 3,191 milj. Pologi pri ekspoziturah in ostanki na osebnih računih nameščencev znašajo Din 0,044 milj.

Visoki zaostanki na neplačanih prispevkih, ki znašajo že Din 16,922 milj., so dosegli nad 4 mesečni predpis, dočim so znašali v letu 1930. komaj 2 ½ mesečni predpis. S tem je dosežena najvišja dopustna mera in uradu so odtegnjena skoro vsa obratna sredstva. To stanje ogroža likvidnost urada. Izplačevanje rednih podpor in dajatev je torej v resni nevarnosti. Tudi ostale obveznosti, bolnice, zdravila in drugo izplačuje urad z velikimi zamudami, kar povzroča motnje in zastoj pri vseh ustanovah in dobaviteljih, ki imajo poslovne stike z uradom. Te razmere sliljo urad, da izterjuje prispevke bolj rigorozno, kakor v prejšnjih letih.

Pasiva obstoje v glavnem iz upnikov na tekočih računih (lekarne, bolnišnice, zdravniki in drugi dobavitelji) Din 3,105 milj. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu izkazuje zahtevek Din 5,778 milj., ki se nanaša deloma na predpisane in še nepobrane, deloma pa na pobrane in še ne preodkazane prispevke za nezgodno zavarovanje, dalje na zahtevke iz ostalega obračunavanja najemnin in dr. Poleg tega izkazuje Osrednji urad tudi zahtevek iz obračuna povračil in iz razdelitev presežkov iz prejšnjih let v znesku 2,810 milj. Delavski zbornici dolguje bolniško zavarovanje iz naslova predpisanih in pobranih doklad Din 0,507 milj. Borza dela izkazuje iz istih naslovov kakor Delavska zbornica zahtevek 1,330 milj. Depoziti so izkazani v isti vsoti kakor med aktivi z Din 2,154 milj. Protituberkulozni fond je izkazan z Din 0,050 milj.; v letu 1934. je znašala dotacija temu skladu Din 0,033 milj. Sklad lastne prahrane po § 239. statuta znaša Din 0,960 milj., sklad za dajanje večjih podpor (§ 241. statuta) znaša Din 5,836 milj., likvidirana imovina (§ 202. ZZD) znaša Din 2,893 milj. Dubioza so izkazana v istem znesku kakor pri aktivah, t. j. z Din 3,191 milj. S predhodnim prebitkom Din 1,001 milj. je imovinsko stanje izravnano.

Poslovanje bolniškega zavarovanja je bilo v letu 1934. aktivno. Toda ta prebitek je tako neznaten, da bi bilo poslovanje pri najmanjši spremembi v pogledu zdravstvenih razmer v zadnjih mesecih lahko zaključilo z večjim ali manjšim primanjkljajem.

Ali smemo to trpeti?

T tovarni upognjenega pohištva Remec & Co. na Duplici je pojetnik uvedel takozvani hranilni sklad, v katerega naj bi delavci svojevoljno vlagali svoje prihranke. Po pravilih naj bi ta hranilni sklad upravljali delavci, ker je to pač njihovo premoženje. Pa je s tem skladom prišlo čisto drugače, kakor je bilo prvotno mišljeno. Delavcem se je kratkomalo odtegovala gotova vsota od plače, pa če je bilo to delavcem prav ali ne in se nalagala v hranilni sklad, katerega je podjetje upravljalo. Proti temu skladu so se delavci od vsega početka borili, ker pač niso njihove mezde take, da bi prihranili kaj od njih. Sresko načelstvo v Kamniku je že l. 1932. prepovedalo nadaljnji obstoj tega sklada in naročilo podjetju, da delavcem izplača vplačane zneske, ki gredo v stotisoče. Podjetje je ostalo na ta nalog okrajnega glavarstva gluho in vodilo hranilni sklad naprej.

Sedaj pride najlepše. Podjetje je zašlo v plačilne težave in zaprosilo pri sodišču za poravnalno postopanje. To poravnalno postopanje pa se je raztegnilo tudi na denar, ki je bil delavcem odtegnjen od zaslužka za hranilni sklad. Temu naziranju so se pridrružili tudi drugi upniki in v prvi vrsti tudi glavni upnik — Zadružna gospodarska banka.

Delavstvo se je uprlo proti temu, da bi od svojega zaslužka, katerega mu je podjetje odtegovalo, kaj izgubilo. Pooblastilo je odvetnika g. dr. Mačka in dr. Stanovnika, da se za stvar zanimata in skušata rešiti delavsko mezdo, ki jo je delavstvo težko prislužilo. Zadeva teče naprej in še ni jasno, ali bo delavec res utrpel 50 % izgubo na svojem zaslužku.

Po pravilih je imovina hranilnega sklada nedotakljiva in mora biti ob vsakem času likvidna. Delavec je svoj težko prisluženi denar zaupal podjetju, in podjetje je dolžno ta denar izplačati ob vsakem času in v celi vsoti. Nikakor ne gre, da se prišteva ta denar k imovini podjetja samega, ker je ta fond popolnoma samostojen. Nam se zdi, da bi bilo treba tudi z druge strani zagrabiti stvar. Ali ne diši tu po kriminalu? Ali ni to poneverba zaupanega denarja, če denarja nikjer ni, a bi moral glasom pravil biti vsak čas likviden? Ali ne bi bilo morda prav, da se z zadevo peča državno pravdništvo? In končno, ali smemo dopustiti, da se s težko in krvavo zasluženo delavsko mezdo poravnavajo obveznosti podjetja? Če bi delavstvo upravljalo ta fond in ne bi na zahtevo vlagalcev moglo izplačati vlog, bi se zadeva zasukala povsem drugače, kakor se suče danes.

V interesu poštenosti zahtevamo, da se zadeva s hranilnim skladom razčisti in delavcu ta hranilni sklad v celoti izplača. Ne bomo dopustili, da se krvavi delavski žulji porabljajo za sanacije podjetij in zahtevamo od oblasti, da poseže vmes. Delavcu dajte kar mu pripada in gre.

Zopet kričeč primer v tovarni Remec

Svoj čas smo pisali o kričečem slučaju, ki se je dogodil v tovarni Remec & Co. na Duplici, da je ostala delavka po dvanajstdnevnem delu dolžna podjetju 2 Din na materijalu. Sedaj se je dogodil enak slučaj, če ne še hujši. Neka delavka je po dvanajstdnevnem delu šla po zaslužek in dobila kuverto, na kateri je bil napisano, da je ostala podjetju dolžna 4 Din za materijal. Z drugimi besedami se to pravi, da je ta delavka delala 12 dni zastonj podjetju in mu ostala za porabljeni materijal dolžna še štiri dinarje. Križ božji, kam plovemo! Sploh je pri tem podjetju čudno to, da morajo politirke same plačevati polituro, katero porabljajo pač za podjetje, ne pa zase. Ali ne bi morda Inspekcija dela povprašala podjetje, kako pride do tega, da zaračunava delavkam polituro? Prav v zadnjem času pa se je dogodil še slučaj, da je delavec plačal vijake, ki jih je porabil za stole. Plačal je 13 Din za vijake, četudi je imel nalog, da vijake potrebuje.

Temu podjetju bo treba res posvetiti nekoliko več pažnje, ker bo sicer delavstvo moralo zastonj delati in plačati podjetju še materijal, da bo dobiček večji.

Delavci, stopite v vrste NSZ

Intervencija v zadevi Tašković

Pretekli teden se je mudil v Beogradu naš strokovni tajnik tov. Vekoslav Bučar, ki je ob tej priliki izvršil več intervencij v zadevi raznih perečih socialno-političnih vprašanj. Zaradi nizkih mezd, ki jih namerava plačevati podjetje Tašković pri regulačnih delih Savinje, je obiskal g. ministra za zgradbe dr. Marka Kožulja ter mu obširno referiral o imenovanem slučaju. Za tem je bil sprejet tudi od načelnika hidrotehničnega oddelka ministrstva za zgradbe, ki je dal našemu tov. tajniku odgovore na stavljena vprašanja v zadevi regulacije Savinje. Tudi g. ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Dragu Marušiču je tov. tajnik obširno poročal o gornjem slučaju. Oba gospoda ministra sta obljubila, da bosta storila vse, da se sramotne mezde pri regulaciji Savinje izboljšajo.

G. ministru dr. Marušiču je tov. tajnik tudi obširno poročal o pripravah za naš kongres v Celju, kakor tudi o pripravah za romanje nacionalnega delavstva na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V razgovoru se je dotaknil tudi rešitve najbolj perečih socialnih vprašanj, predvsem vprašanja zakona o minimalnih mezdah.

Naš pokret

Seja našega širšega upravnega odbora

Naš upravi odbor, spopolnjen z nekaterimi zastopniki naših podružnic in društev, je zboroval v nedeljo 10. marca v dvorani OUZD v Ljubljani. Člani upravnega odbora so se zavedali važnosti seje, ker so ji skoro polnoštevilno prisostvovali ter je bilo na seji 59 odbornikov in delegatov, ki so zastopali 42 podružnic in društev.

Sejo je otvoril predsednik tov. Juvan, ki je uvodoma podal krajše poročilo o nekaterih važnejših dogodkih in o organizacijskih zadevah, nakar je tov. Štruc obsodil neupravičen napad, ki je izšel v mariborski »Borbi« proti predsedniku tov. Juvanu. Ta napad ni bil osnovan in je plod elementov, ki so bili v zadnjem času izključeni iz pokreta, odnosno takih, ki hočejo s takimi zahrbtnimi napadi pokretu in njegovim voditeljem škodovati. Tov. Štruc je konštatiral, da se nobena podružnica NSZ ni nikoli in nikjer izrekla za katerikoli kandidaturo, ker je to svar upravnega odbora in ne posameznih podružnic. Z ozirom na grd napad je predložil upravnemu odboru predlog, da se napad na tov. Juvana ostro obsodi in slednjemu da s strani vsega upravnega odbora in vseh članov zaupnica. Upravni odbor je predlog tov. Štruca soglasno sprejel in aklamiral dolgoletnemu predsedniku tov. Juvanu, ki se je za zaupanje zahvalil in podčrtal, da ga taki napadi pustijo hladnega, ker nasprotniki pač streljajo v prazno. Take napade je zmožen samo oni, ki ne pozna zavednosti in disciplinirano sti članov pokreta nacionalnega delavstva.

Nato je poročal podrobno o predpripravah za delegatski zbor in kongres tajnik Izvrševalnega odbora tov. Kravos, ki je podčrtal veselo dejstvo, da vlada za kongres veliko zanimanje ne samo pri članstvu, ampak tudi pri vseh prijateljih pokreta. Izvrševalni odbor je pripravil osnutke novih centralnih pravil, organizacijskega reda in nekaterih pravilnikov. Poročilo se je vzelo na znanje in so člani odbora v debati izrazili željo, da se pošlje podružnicam osnutek pravil v študij, kar je upravni odbor osvojil.

O političnem položaju z ozirom na razpis volitev v narodno skupščino je poročal predsednik tov. Juvan in je nato sledila debata o nastopu nacionalnega delavstva pri volitvah. Soglasno se je sklenilo podpirati listo predsednika vlade g. Jevtića, obenem se je pa sklenilo postaviti zahtevo, da se da nacionalnemu delavstvu primerno število kandidatur, da dobi tudi nacionalno delavstvo v novi narodni skupščini svoje zastopnike. Upravni odbor je tudi imenoval svoje kandidate, katere bo sporočil volilnemu odboru. Upravni odbor je poveril predsedstvu NSZ, da vodi razgovore s predstavniki glavnega volilnega odbora in uredi vse potrebno za volitve.

Upravni odbor je razpravljal še o nekaterih važnih organizacijskih zadevah, nakar je predsednik tov. Juvan zaključil sejo, ki je trajala od 9. do pol 14. ure.

Naše narodno gospodarstvo v februarju 1935

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Napredovanje tekstilne industrije vedno bolj peša že od sredine lanskega leta. Letni diferencijal je znašal:

1934 junija	+ 2.725	delavcev
1934 avgusta	+ 2.248	»
1934 oktobra	+ 1.979	»
1934 decembra	+ 1.433	»
1935 januarja	+ 1.101	»
1935 februarja	+ 726	»

Pomembnejše napredovanje izkazujejo naslednje industrije: industrija kamenja in zemlje z letnim prirastkom +405 ali +17.68%, industrija kože +240 ali +15.84%, gostilne +200 ali +7.07%, hišna služinčad +199 ali +2.37%, gozdno-žagarska industrija +175 ali 3.11%. Pomembnejše nazadovanje izkazujeta samo dve industriji: gradnja železnic, cest in vodnih zgradb (javna dela) z ogromni letnim padcem —954 delavcev ali —49.56% in gradnje nad zemljo —138 ali 13.40%. — Te številke pojasnjujejo zmanjševanje naraščanja članstva OUZD, katerega opažamo od konca novembra 1934 dalje; namreč: **tekstilna industrija popušča vedno bolj in bolj in javna dela zelo nazadujejo.**

Podrobnejše staje in razvoj v konjunkturnem in sezijskem pogledu je razvidno iz spodnje tabele.

Tek. štev.	Industrijske skupine	Povprečno štev. zav. delavcev v II. 1935	Prirast „+“ od februarja 1934 absolutno	v %	oziroma padec „—“ od januarja 1935 absolutno	v %
1.	Poljedelstvo	509	— 66	— 11.48%	+ 1	+ 0.20%
2.	Javni promet	559	+ 78	+ 16.22%	— 3	— 0.53%
3.	Zasebna prometna podjetja	695	— 92	— 11.69%	+ 6	+ 0.87%
4.	Rudarstvo	18	+ 14	+350.—%	— 6	—25.—%
5.	Industrija kamenja in zemlje	2.696	+405	+ 17.68%	+185	+ 7.37%
6.	Kovinska industrija	6.054	+ 61	+ 1.02%	— 36	— 0.59%
7.	Gradnja prevoznih sredstev	271	— 9	— 3.21%	+ 7	+ 2.65%
8.	Kemična industrija	1.811	+175	+ 10.70%	+ 21	+ 1.17%
9.	Cen. za proizv. sile, preskrba z vodo	489	+ 16	+ 3.38%	—	—
10.	Tekstilna industrija	12 535	+726	+ 6.15%	— 65	— 0.52%
11.	Industrija papirja	1.829	— 6	— 0.33%	+ 40	+ 2.24 %
12.	Industrija kože in gume	1.755	+240	+ 15.84%	+ 47	+ 2.75%
13.	Predelov. kože in njenih surogatov	2.557	— 28	— 1.08%	—193	— 7.02%
14.	Gozdno-žagarska industrija	5.803	+175	+ 3.11%	+207	+ 3.70%
15.	Industr. za predel. lesa, rezbarstvo	3.072	— 5	— 0.16%	+ 2	+ 0.07%
16.	Industrija hrane in pijače	3.733	+168	+ 4.71%	— 15	— 0.40%
17.	Industrija tobaka	903	— 56	— 5.84%	— 3	— 0.33%
18.	Gostilne, kavarne in krčme	3.030	+200	+ 7.07%	+ 2	+ 0.07%
19.	Oblačilna industrija in čiščenje	3.877	+ 7	+ 0.18%	—113	— 2.83%
20.	Gradnja železn., cest in vod. zgradb	971	—954	— 49.56%	—170	—14.90%
21.	Gradnje nad zemljo (vis. gradnje)	892	—138	— 13.40 %	—315	—26 10 %
22.	Grafična industrija	1.099	— 33	— 2.92%	— 10	— 0.90%
23.	Higiena	1.609	+ 9	+ 0.56%	+ 12	+ 0 75%
24.	Občinski obrati	1.580	+ 1	+ 0.06%	+ 18	+ 1.15%
25.	Trgovina	3.756	+507	+ 15.60%	+ 19	+ 0.51%
26.	Denarni in zav. zavodi, samost. pis.	535	— 49	— 8.39%	—	—
27.	Gledališča, svobodni poklici, razno	1.165	+ 48	+ 4.30%	+ 7	+ 0.60%
28.	Hišna služinčad	8.612	+199	+ 2.37%	+ 82	+ 0.96%
	Skupaj . . .	72.415	+1593	+ 2.25%	—273	— 0.38%

Delavska mezda Din 1.60 na uro

V zadnjem času je živahno gibanje med celjskim delavstvom, ki je hrepeneče čakalo na delo in sedaj, ko je tu, ga ne more sprejeti. Dolgo se je govorilo o reguliranju Savinje in na stotine je bilo onih, ki so komaj čakali, da se pričnejo ta dela, da pridejo tako do težko pričakovanega zaslužka. Pa je prišlo do tega, da je bilo delo oddano, ampak kako in komu. Delo je dobilo skopljansko podjetje ing. Taškovića, ki je obljubilo delavcem za težko delo v Savinji po 16 dinarjev za 10-urno delo na dan ali po 1.60 Din na uro. Razumljivo je, da je taka ponudba zrevoltirala vse delavstvo, ki je zahtevalo za tako težko delo najmanj po 3 dinarje na uro. Informirani smo, da se je vršila konferenca v Celju, kjer so merodajni činitelji pritiskali na podjetnika, naj zviša delavsko mezdo, a se ni hotel ukloniti in je izjavil, da pripelje iz Bitolja lahko cele vagone delavcev, ki bodo delali za 10 dinarjev na dan. Vprašanje nastaja, če bomo dopustili, da naši brezposelni delavci postopajo okrog in iščejo podpore pri borzi dela in občinah, da pa drugi delajo za naravnost beraško mezdo. Mi radi verjamemo, da so drugod cene nizke, a pri nas ne smemo dopustiti, da gremo še nižje, ker so današnje delavske mezde itak beraške in se z njimi ne da ne živeti ne umreti.

Naša celjska podružnica je takoj podvzela primerne korake in opozorila vse merodajne činitelje na ta nečuven slučaj. Ravno tako so se obrnili tudi brezposelni sami na vse inštance in zaprosili tudi ministra za socialno politiko g. dr. Marušiča, da se zavzame za nje. Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze pa je tudi opozoril s posebno vlogo g. ministra dr. Marušiča na to in ga zaprosil, naj ukrene vse potrebno. Znano nam je, da se je ban dravske banovine g. dr. Puc zavzel za ta slučaj in odredil, da se morajo na vsak način mezde zvišati, ker je sam uvidel, da ne gre siliti delavce, da delajo za tako naravnost sramotno nizko ceno.

Prepričani smo, da bodo merodajni činitelji uvideli, da ne gre, da se pri nas uvajajo mezde, ki so v navadi v drugih krajih, ki pa našim razmeram nikakor ne odgovarjajo. Še mezda 3 dinarjev na uro za težko delo ni primerna, kaj šele mezda 1.60 Din, ki ne zadošča niti za pošteno prehrano delavca - samca, kaj šele poročenega delavca z družino.

Nujno in odločno zahtevamo od oblasti, da posvetijo temu vprašanju vso svojo pažnjo in če ne gre drugače, razveljavijo pogodbo oddaje dela ter razpišejo novo oddajo. Pri tem ne gre tirati cene do absurdnosti, ker gre vsako znižavanje oddajne cene le na račun delavca.

O tem škandalu današnjih dni bomo še spregovorili.

Prijavljajte vse nezgode takoj!

Že večkrat so se dogodili slučaji, da se je delavec pri delu poškodoval in je poškodba bila navidezno mala, pa jo je zamolčal in opravljal svoje delo naprej. Po daljšem času pa so se pokazale posledice nezgode in je imel zavarovanec težkoče pri dokazovanju, da je imel res nezgodo. Zato naj vsakdo, ki se ponesreči pri delu takoj prijavi nezgodo uradovemu zdravniku in podjetniku, ki je dolžan nezgodo prijaviti OUZD. Nezgoda, ki trenotno ne pokaže posledic, pokaže lahko pozneje težke posledice. Zato se zavarujte in prijavljajte male nezgode ravno tako kakor velike.

Izjava. Podpisani Karner Franc, rudar v Žerjavu, izjavljam, da prispevam v brezposelni fond podružnice NSZ Žerjav-Črna 30 Din (trideset dinarjev), da od mene napadeni Pavel Cesar, rudar v Žerjavu, odstopi od sodnega postopanja. — S tem tudi preklicujem žalitve, iznešene napram Pavlu Cesarju ter se strinjam s to izjavo. — Žerjav, dne 5. marca 1935. — Karner Franc l. r.

Himen. V letošnjem predpustu sta se poročila dva naša tovariša in to tov. Petelin Franc z gdč. Rebernikovo iz Prevalj ter tov. Zmagej Jakob z gdč. Nežiko Zadnikarjevo iz Žerjava. Obema narodnima delavskima paroma iskreno čestitamo in želimo v novem stanu obilo sreče.

Ljubljanskim udeležencem kongresa

Vsi ljubljanski udeleženci na kongres v Celje odpotujejo s posebnim izletniškim vlakom, ki odpotuje iz Ljubljane v nedeljo 7. aprila ob 6.03 uri zjutraj z glavnega kolodvora. Ker je ta poseben vlak namenjen kongresistom, prosimo, da se ga vsi udeleženci poslužijo. Vsakdo naj kupi pravočasno na odhodni postaji železniško izkaznico in cel vozni listek, s katerim se bodo brezplačno vrnili domov. Ponovno opozarjamo, da potujejo vsi udeleženci iz Ljubljane ob 6.03 uri zjutraj in ne kot smo sporočili v okrožnici ob 5.31.

Gorenjci!

Da ustrežemo vaši želji, smo poskrbeli za poseben izletniški vlak, s katerim vam bo omogočen izlet v Celje. Vlak bo peljal iz Jesenic do Celja in bo ustavil na vseh večjih postajah. Vlak dospe ob 8. uri v Celje in se boste pravočasno lahko udeležili vseh svečanosti. Poskrbite za čim večjo udeležbo. Opozorite drug drugega na poseben izletniški vlak. Odhodi iz posameznih postaj so razvidni na drugem mestu.

Za delavske pravice

Opći radnički savez Jugoslavije bo priredil od 7. do 15. aprila celo vrsto javnih zborovanj, na katerih bo razpravljal o zahtevi uvedbe delavskega zavarovanja za slučaj starosti in onemoglosti, za slučaj brezposelnosti, dalje bo stavil zahtevo, naj država, banovine in občine takoj pričnejo z javnimi deli in ublažijo brezposelnost, kakor tudi bodo zahtevali, naj se takoj izda zakon o minimalnih mezdah.

Tudi Narodna strokovna zveza bo po kongresu priredila več javnih zborovanj in bo na dnevni red postavila ta važna in pereča delavska vprašanja. Delavstvo mora spregovoriti odločno in jasno besedo v tem pogledu in zahtevati, da se mu nudi vsa potrebna zaščita.

Važno opozorilo članom OUZD

Opozarjamo ljubljansko članstvo, da je OUZD preuredil zdravniško rajonsko službo. Vsi zavarovanci naj si ogledajo v tajništvu novo rajonsko tabelo in si zapomnijo, kdo je njihov rajon. zdravnik. Največkrat se namreč zgodi, da rabi zavarovanec nujno zdravnika in ga išče okrog. Če se prej informira, kdo in kje je njegov zdravnik, odpade v slučaju potrebe vsako iskanje.

Podružnice na pišejo:

Celje

Sestanek. Podružnica NSZ v Celju je imela v nedeljo 31. p. m. članski sestanek, ki se je vršil ob 8. uri zjutraj v gostilni »Skalna klet«. Sestanek je bil prav dobro obiskan in je na njem poročal tajnik tov. Kravos o važnosti kongresa in o predpripravah, ki jih je treba izvesti. Na sestanku so se formirali posamezni odseki, ki so pričeli takoj z delom. Popoldne je bila seja kongresnega odbora, ki je obravnavala program in druge zadeve kongresa. Celjsko članstvo se z navdušenjem pripravlja za kongres in pričakuje, da ga obišče množica članov iz drugih krajev. Vsi bodo iskreno dobrodošli in toplo pozdravljeni.

Javornik

Lepa prireditev javorniške podružnice. Javorniška podružnica je priredila v nedeljo 17. p. m. družabni večer v dvorani Sokolskega doma. Večera se je udeležilo članstvo in prijatelji pokreta v prav lepem številu, da je bila dvorana polna. Na večeru sta se tov. Blažič in Kralj zahvalila dolgoletnemu strokovnemu tajniku tov. Kravosu za vso njegovo podporo in pomoč, ki jo je nudil članstvu NSZ. Po lepem nagovoru tov. Kralja sta dva najstarejša člana izročila tov. Kravosu krasno sliko Bleda v lepem gorenjskem ornamentu. Tovariš Kravos se je v daljšem govoru zahvalil za pozornost in dejal med drugim, da je vselej storil samo svojo dolžnost in ni iskal nikoli posebne zahvale in priznanja. V svojem govoru se je dotaknil važnih delavskih problemov in vabil navzoče, naj se še tesneje oklenejo velikega pokreta nacionalnega delavstva, da bo močno organizirano delavstvo lahko prišlo do zaželjenih ciljev. Na večeru je pridno in neumorno sviral orkester javorniškega Sokola. Lepega večera se je udeležilo tudi pvrav lepo število Sokolov, ki so tov. Kravosa pozdravili kot starega sokolskega delavca. Vsa prireditev je bila prisrčna in si članstvo želi še več takih domačih prireditev.

Kamnik

Članski sestanek. Naša podružnica je imela v sredo, dne 27. februarja v restavraciji na Duplici svoj članski sestanek, ki je bil prav dobro obiskan. S strani centrale se je sestanka udeležil tov. Bučar, ki je obširno poročal o reševanju najbolj perečih delavskih vprašanj. Po njegovem poročilu je bila precej živahna debata o krajevnih vprašanjih, ki predvsem zadevajo delavstvo iz tovarne Remec.

Delavski shod. Na praznik sv. Jožefa se je vršil v kamniškem gasilskem domu javen delavski shod, ki ga je sklicala kamniška podružnica. Shod je otvoril tov. Šturm, ki je pozdravil navzočega zastopnika centrale tov. Bučarja iz Ljubljane ter na to dal njemu besedo. Tov. Bučar je obširno poročal o smernicah, po katerih se mora vršiti naša borba, da bodo čimpreje rešena vprašanja, ki najbolj živo režejo v življenje našega delavca. V svojem govoru je tudi dobro orisal nosilca »delavske« liste g. dr. Topalovića ter pozval navzoče, naj ne oddajo svojega glasu za kandidate, ki se predstavljajo kot delavski, v resnici pa to niso. Baje je kamniški govor tov. Bučarja gospodom marksistom zelo neprijeten. No, se bodo pač morali sčasoma privaditi tudi takim neprijetnostim.

Seja NSZ in JSZ. V petek, 8. t. m. sta imela odbora Narodno strokovne zveze in Jugoslovanske strokovne zveze skupno sejo na Duplici. Seji sta prisostvovala za NSZ tov. Kravos, za JSZ tov. Marinšek. Razpravljalo se je o raznih vprašanjih tovarne Remec & Co. Ob tej priliki se je pokazalo, da so se odstranile vse ovire, ki so nekaj časa razdvojile članstvo obeh organizacij. Napravljen je soglasen in trden sklep, da bosta obe organizaciji delali skupno in solidarno, kar bo delavstvu na Duplici, ki živi v izredno težkem položaju, le koristilo. Vse delavstvo je pozdravilo uvidevnost obeh organizacij, ki sta našli platformo za skupno delo.

Kranj

Članski sestanek. V nedeljo 17. marca smo imeli pri nas članski sestanek naše podružnice, ki se je vršil ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Članstvo je takrat pokazalo disciplino in se je sestanka udeležilo v izredno velikem številu. Sestanek je vodil predsednik tov. Žerjal, poročal pa je centralni tajnik tov. Kravos, ki je v skoro poldrugournem govoru nanizal celo vrsto važnih delavskih vprašanj. Med drugim se je dotaknil tudi kongresa v Celju in nam prikazal važnost tega kongresa. Govor tov. Kravosa so sprejeli navzoči člani z vidnim navdušenjem in se takoj prijavljali za pohod v Celje. Na samem sestanku se je prijavilo preko 100 udeležencev, ki so obljubili, da gredo v Celje na manifestacijsko zborovanje. Podružnica bo vzela s seboj državno trobojko in bodo nje člani korakali v povorki pod to zastavo. Prav je, če pridejo tudi druge podružnice, ki nimajo svojih praporov, z državno trobojko, da s tem manifestiramo svojo državljansko in nacionalno zavednost.

Maribor

Podružnica NSZ v Mariboru je tekom februarja in marca t. l. imela predavanja o delu in funkcijah obratnih zaupnikov, kjer je tov. Fras v krasnih in praktičnih izvajanjih dokazoval važnost delovanja delavskih zaupnikov za zaščito socialnih interesov naših tovarniških delavcev-trpinov. Povabilu so se odzvali polnoštevilno vsi izvoljeni zaupniki, ki so z največjim zanimanjem sledili izvajanjem, ter je veliko tovarišev seglo v debato. Predavanja so zapustila najboljši utis in so se vsi razšli v prepričanju, da so mnogo koristnega slišali, kar bo vsakemu zaupniku v svojem delokrogu pri izvrševanju težke in odgovorne zaupniške funkcije, dobrodošlo. V kratkem bo priznani pravnik predaval teoretično, da bodo zaupniki poučeni tudi v to, kako se uveljavi v spornih primerih socialno-zaščitna zakonodaja pred oblastmi tudi v praksi.

Mežica

Sestanek nacional. delavstva. Skupno z bratsko podružnico NSZ Žerjav-Črna je priredila naša podružnica javen delavski sestanek, ki se je vršil v nedeljo 17. marca v Mežici. Na sestanku je poročal o socialno-političnih vprašanjih in o predstoječih skupščinskih volitvah strok. tajnik NSZ iz Ljubljane tov. Vekoslav Bučar. Sestanek je vseskozi krasno uspel in si takih želimo v bodoče še več.

Izdajatelj: Dr. Joža Bohinjec. — Urejuje: Vladimir Kravos. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani. Predstavnik Fran Jezeršek.